

ZVOL SI ŽIVOT

Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení; vyvol si tedy život, abys byl živ ty i tvé potomstvo a miloval Hospodina, svého Boha, poslouchal ho a přimkl se k němu. (Dt 30:19-20 a)

1. čtení: Lukáš 15:11-32

Hlavní čtení: Deuteronomium 30

ÚVOD: O MYŠÍCH A LIDECH

Milí bratři, milé sestry,

minulý týden jsem chytil prvního potkana. Myši, těch jsem do pasti chytil mnoho. Ale potkana ještě dosud žádného. Dlouho nám chodil do kotce na psí granulky. Vždycky tam na okamžik vlezl, vzal si z psí misky jednu granulku a zase rychle utekl. Sledovali jsme to jeho počínání několik dní... Je zvláštní, jaký odpor v nás toto zvíře dokázalo vyvolat. Nevím, čím to je... Ale já jsem se vždycky zhnusně otrepal, když jsem ho viděl na vlastní oči. A přál bych vám vidět výraz ve tváři našich dětí!

Koupil jsem tedy velikou past a políčil jsem na něj. První pokus dopadl neúspěšně: Granule z natažené pasti zmizela... Ale druhý pokus se už zdařil. Tedy z mého pohledu se zdařil. A tak jsem jen mrtvého potkana vyhodil z pasti. Musel jsem si nasadit rukavice a nemohl jsem se na něj vůbec podívat. Ale i tak jsem byl v očích naší rodiny machr.

Bratři a sestry, doufám, že už přemýšlíte, proč vám to vlastně vyprávím v neděli při kázání. Možná se ptáte: *Co to má společného s dnešním biblickým textem?* Na to odpovím hned: Naprosto nic!

Tento příběh z farní zahrady nemá vůbec nic společného s tou Boží promluvou k Izraeli z knihy Deuteronomium. A to je skvělá zpráva, bratři a sestry! To je evangelium! To je moc dobře!

My jsme z Písma právě slyšeli, že Bůh se chová k svému lidu naprosto opačně, než jsem se já zachoval k tomu potkanovi. Naprosto odlišně! Bůh se nás lidí neštítí. To především. Nevyvoláváme v Bohu odpor a hnus. A přitom potkan neví, co nám lidem udělal, že se ho štítíme. Ale my víme, že před Boží tváří to s námi vůbec není stoprocentní. Bůh se na nás dívá, pozoruje a sleduje nás. Je nám nablízku, nedrží si nás daleko od těla. A přitom by měl veliký důvod, který se nazývá „hřích“. A tuto svou blízkost vůči nám lidem potvrdil v Pánu Ježíši Kristu. V Kristu se stal Bůh člověkem, jedním z nás. V Kristu je nám ještě mnohem blíže, než byl tehdy v moabských pustinách, když skrze stárnoucího Mojžíše promlouval ke svému lidu.

Ano, to je další veliký rozdíl. Bůh se svým lidem mluví. Komunikuje s námi naším jazykem. Skrze své slovo. Skrze Písmo. Já jsem se nijak nesnažil s tím zvířetem domluvit. Navíc: Bůh mluví se svým lidem jasně. Bez hádanek. Přímě. Bez jakýchkoli léček, chytáků a záludností. On si na nás žádné pasti a pastičky nechystá. On nás nepotřebuje chytit, lapit a zničit. A to je nakonec ten nejvýraznější rozdíl: Já jsem si přál smrt toho potkana. Ale Bůh si naši smrt nepřaje. Bůh si přeje, abychom žili. On nám dává všechno dobré k životu. A sám nás dokonce povzbuzuje, abychom si vybrali život. Jaký život? Život s ním. Život v jeho blízkosti.

I. SLOVA LASKAVÉHO OTCE

Bratři a sestry, v samotném závěru dnešního textu jsme slyšeli krátkou výzvu, která patří mezi nejznámější věty knihy Deuteronomium. Na této Boží výzvě bych dnes rád postavil celé své kázání. Ta věta zní:

- *Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení; vyvol si tedy život, abys byl živ ty i tvé potomstvo Vyvol si život...* Tak především: To není rozkaz. Hebrejšтина zde používá oznamovací způsob. Bůh tedy říká: *Vyvolíš si život. Zvolíš si život.* Hospodin zde nemluví jako nervózní šéf v práci, který nám důrazně nařizuje, do jaké práce se máme pustit. Bůh se zde nepodobá ani trenérovi, který by po nás řval: *Zvedej ty kolena, makej, neflákej se!* A Hospodin už vůbec nevystupuje jako velitel, co před bitvou dává instrukce svým vojákům, kteří neví, zda se mají bát víc jeho než svých nepřátel.

Ne! Bůh se zde projevuje jako laskavý otec, který domlouvá svému dospívajícímu dítěti. Dítěti, s kterým je možná rozumná domluva. Třeba takto: *Ty nejsi padlý na hlavu. Ty se jistě budeš o svaťáku učit. Ty přece chceš mít maturitu, ne? Však to jistě zvládneš, já ti věřím.* Nebo: *Přece nepůjdeš na rande s tím hospodským povalečem, dcero. Ty máš v životě na víc. Ty si nezasloužíš mít ve své blízkosti takového otrapu. Nebud' labuť.* Ano, přesně tímto tónem k nám dnes promlouvá starostlivý nebeský Otec: *Jistě si vyvolíš život, lide můj. Já vám důvěřuji. Vy si jistě zvolíte život v poslušnosti, v lásce a v úctě k Bohu. Vy si jistě vyberete to, co je pro vás naprosto nejlepší. A to nejlepší je život se mnou, s vaším Bohem. A ne život beze mne. Život beze mne, to je smrt. Přece byste si nezvolili smrt. Tak hloupí přece nejste.*

Nemůžeme tedy ten Boží výrok číst jako urvaná slova lehce agresivního jedince. Ale to není všechno. Nemůžeme přitom upadnout ani do druhého extrému. Nesmíme ten Boží výrok vnímat jako slova naprosto nezúčastněné osoby. Ve smyslu: *Mně je jedno, co si vyvolíš. Buď si vybereš život. Anebo si zvolíš smrt. Je to na tobě. Já se v klidu srovnám s oběma možnostmi.* Ne! Pána Boha si nesmíme představovat ani jako prodavačku v pekárně, která se nás zeptá: *A jaké rohlíky si přejete? Obyčejné nebo celozrnné?* Paní prodavače je ale naprosto jedno, které rohlíky si koupíme. Hlavně, že zaplatíme. Opakuji: Bůh k nám mluví jako starostlivý otec, kterému v žádném případě není jedno, jak se rozhodneme. On si z celého srdce přeje, abychom ho milovali z celého srdce. On si z celého srdce přeje, abychom žili s ním, jemu nablízku.

II. CO VŠECHNO BŮH UČINIL, ABYCHOM SI SMĚLI VYBRAT ŽIVOT S NÍM

Když si to Bůh přeje, pak je také ochoten leccos učinit pro to, abychom si vybrali správně. A právě o tom dnes mluví celý ten dnešní oddíl. Co všechno tedy učinil starostlivý a pečlivý Bůh pro to, abychom si nakonec vybrali život s ním?

1) Tak především: **Bůh dokáže přimhouřit obě oči.** Dokáže se nad námi slitovat. Dokáže nám odpustit, když delší čas chodíme po cestičkách smrti. Když životem kráčíme bez něj. Víte, někteří čtou tento oddíl jako dlouhou výzvu k tomu, aby lidé uvěřili v Hospodina. Jenže tento text promlouvá především k těm, kteří už kdysi v Hospodina věřili. Jen se od něj na čas odvrátili. Šli s ním dlouho. Ale nakonec od něj utekli. Tento text oslovuje všechny marnotratné syny a marnotratné dcery Boží, kolik jich jen po celém světě běhá. Tedy i nás. Když jdeme cestami svévole, sobectví a nevěry, budeme bydlet daleko od Boha. Přesně jako ten marnotratný syn z Ježíšova podobenství. (L 15) Ale když se rozpomeneme na Boha, když budeme činit pokání, Hospodin nás opět k sobě s radostí přivine. Přivítá nás ve své živé přítomnosti a zahrne nás svou přízní.

- *Když na tebe toto všechno přijde, požehnání i zlořečení, jež jsem ti předložil, a ty si to vezmeš k srdci, kdekoli budeš ve všech pronároděch, do kterých tě zapudí Hospodin, tvůj Bůh, ² a navrátíš se k Hospodinu, svému Bohu, a budeš ho poslouchat, ty i tvoji synové, celým svým srdcem a celou svou duší podle všeho, co ti dnes prikazuji, ³ změní Hospodin, tvůj Bůh, tvůj úděl, slituje se nad tebou a shromáždí tě zase ze všech národů, kam tě Hospodin, tvůj Bůh, rozptýlil. ⁴ Kdybys byl zapuzen až na kraj světa, Hospodin, tvůj Bůh, tě odtud shromáždí a vezme tě odtamtud.*

Mám skoro dojem, bratři a sestry, že Pán Ježíš formuloval příběh o marnotratném synu a milosrdném Otci právě na základě dnešního oddílu z knihy Deuteronomium...

2) Za druhé: **Hospodin zařídí, aby se tvé útky neopakovaly pořád dokola.** Ne, to neznamena, že by nám sekal palce u nohou. Tak to dělávali pánové svým otrokům, aby už napříště neutekli. Hospodin to však dokáže zařadit i bez toho, aby nám ubližoval. Svým svatým Duchem obřezává naše srdce, aby se z našeho srdce stalo srdce bijící pro Boha, pro jeho dílo. Aby se z našeho sobeckého nitra stalo nitro, které Boha vyhlídí, vítá a raduje se z jeho přítomnosti. Bůh způsobí, že už od něj nebude chtít utíkat.

- ⁵ *Hospodin, tvůj Bůh, tě uvede do země, kterou obsadili tvoji otcové, a ty ji znovu obsadíš a on ti bude prokazovat dobrodiní a rozmnoží tě víc než tvé otce. ⁶ Hospodin, tvůj Bůh, obřeže tvé srdce i srdce tvého potomstva a budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a budeš živ.*

Tato slova vnímám jako veliké duchovní zaslíbení: Že nakonec budeme úplně čistí. Že jednou budeme skutečně živí. Budeme žít s Bohem. A nebude v nás ani špetka sobectví a zla. Dokud jsme zde na zemi, naše srdce sice je Duchem obřezáno. Ale zároveň v nás pořád do jisté míry přežívá ten starý člověk, který nechce s Bohem mít nic společného a nejrady by žil co nejdál od Hospodina. Jednou nás však Bůh skrze Ježíše Krista dokonale očistí a shromáždí nás do své věčné blízkosti, i kdyby nás měl k sobě přitáhnout z veliké dálky.

Jistě, mnozí židé čtou tato Boží slova jako zaslíbení pro národ Izrael: Že se jednou všichni vrátí do země zaslíbené. My křesťané netoužíme po životě v Izraeli. My vyhlídíme život v Božím království.

3) Za třetí: Bůh k nám neustále mluví. A mluví k nám jasně a srozumitelně. Dává nám své slovo, aby každý z nás směl pochopit, co od nás Bůh žádá. A co nám Bůh dává a svěřuje. Nikdo nemusí být na pochybách ohledně Boží vůle pro náš život. Nikdo se nemusí utápět v nejistotě a nejasnostech. To, co zde Bůh říká o svém slovu, smíme vztáhnout na celou Bibli:

- ¹¹ *Tento příkaz, který ti dnes udílím, není pro tebe ani nepochopitelný, ani vzdálený.* ¹² *Není v nebi, abys musel říkat: "Kdo nám vystoupí na nebe, vezme jej pro nás a ohlásí nám jej, abychom ho plnili?"* ¹³ *Ani za mořem není, abys musel říkat: "Kdo se nám přeplaví přes moře, vezme jej pro nás a ohlásí nám jej, abychom ho plnili?"* ¹⁴ *Vždyť to slovo je ti velmi blízko, ve tvých ústech a ve tvém srdci, abys je dodržel.*

Bratři a sestry, jaká úleva! Svět je přeplněný informacemi, kterým nerozumíme ani zbla. Buď proto, že jsme se dříve narodili. Nebo proto, že nemáme čas a sílu všemu porozumět. Nebo prostě proto, že nepatříme mezi nejchytřejší. Je tedy úžasné slyšet, že Pán a Tvůrce všeho života s námi mluví srozumitelně. Tak, jak nám zobák narostl. A hanba nám, kazatelům, když se snažíme jeho slova tu a tam přikrášlit, okořenit, nebo dokonce zproblematizovat a vnést do nich nejasnosti. Ano, to někdy děláme. Máme totiž dojem, že díky tomu bude naše promluva zajímavější. A jaký je výsledek našeho snažení? Jako kazatelé Božího jasného slova jsme nesrozumitelní.

A zároveň: Boží slovo je slovo dostupné všem. Je to slovo pro všechny. Není na něj uvaleno informační embargo. Není to žádná tajná nauka, která se nesmí šířit mezi lidmi, aby neztratila svou hodnotu. My faráři podepisujeme slib mlčenlivosti, který musíme dodržovat, když nám lidé něco důvěrně sdělí. Ale na slova Boží se slib mlčenlivosti nevztahuje! Právě naopak! Ježíš říká učedníkům:

- *Co vám říkám ve tmě, povězte na světle; a co slyšíte v soukromí, hlásejte se střech.* (Mt 10:27)

Bratři a sestry, také v tom je patrná láska našeho Boha! On promlouvá ke všem lidem srozumitelným jazykem. Právě tyto verše používá apoštol Pavel, aby zdůraznil, že evangelium o Pánu Ježíši je jasná zpráva určená pro širokou veřejnost:

- ⁶ *Avšak spravedlnost založená na víře mluví takto: 'Nezabývej se myšlenkou: kdo vystoupí na nebe?' - aby Krista přivedl dolů -* ⁷ *'ani neříkej: kdo sestoupí do propasti?' - aby Krista vyvedl z říše mrtvých.* ⁸ *Co však praví? 'Blízko tebe je slovo, v tvých ústech a ve tvém srdci'; je to slovo víry, které zvěstujeme.* ⁹ *Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen.* ¹⁰ *Srdcem věříme k spravedlnosti a ústy vyznáváme k spasení,* ¹¹ *neboť Písmo praví: 'Kdo v něho věří, nebude zahanben.'* (Ř 10:6-11)

III. JISTĚŽE ZVOLÍME ŽIVOT!

Když to tedy shrneme: Bůh nás povzbuzuje k tomu, abychom si zvolili život s ním. K tomuto rozhodnutí nás vybízí stále znovu. Odpouští nám, když se od něj vzdalujeme. Svým Duchem si nás přitahuje k sobě blíž a mění naše srdce. A promlouvá k nám, abychom měli jasno v tom, co to znamená žít v jeho blízkosti.

To všechno dělá s trpělivostí laskavého otce. Ta dobrá rada, abychom zvolili život s ním, je před námi každý den našeho života, každou neděli při společném shromáždění. I dnes.

Tak řekněte sami: Jak bychom si mohli zvolit život bez Boha, tedy prokletí a smrt? Jak bychom vůbec mohli uvažovat o tom, že bychom se vydali špatnou cestou? Cestou sebelásky. Cestou svévole, která končí naprostým zánikem. Ne, to přece nejde! My si musíme zvolit život. Život s dobrým a laskavým Bohem, který učinil a stále činí všechno pro to, aby s námi mohl být. A kdybychom náhodou – nedej Bože! – zase vykročili na špatnou cestu, on je ochoten opět přimhouřit obě oči, rozevřít dokořán svou náruč, zavolat nás zpět, a pak se radovat z naší přítomnosti. Z návratu marnotratných synů a marnotratných dcer, kteří budou milovat nebeského Otce celým svým srdcem. Slovy Hospodina:

- ¹⁹ *Dovolávám se dnes proti vám svědectví nebes i země: Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení; vyvol si tedy život, abys byl živ ty i tvé potomstvo* ²⁰ *a miloval Hospodina, svého Boha, poslouchal ho a přimkl se k němu. Na něm závisí tvůj život* (doslova: *On je tvůj život*).

A slovy Pána Ježíše:

- ²¹ *Syn mu řekl: 'Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem.'* ²² *Ale otec rozkázal svým služebníkům: 'Přineste ihned nejlepší oděv a oblečte ho; dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy.'* ²³ *Přiveďte vykrmené tele, zabijte je, hodujte a buďte veselí,* ²⁴ *protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.'* A začali se veselit. (L 15:21-24)